

Faculteit der Godgeleerdheid

De kerk is nieuws

Nog steeds wordt tweederde van de afgestudeerde theologen direct predikant in een gemeente. Voor hen is er keus genoeg, want momenteel is er een tekort aan dominees. Toch zijn er ook theologen die ergens anders werk vinden. Een goed voorbeeld hiervan is Jan Willem van der Werf. Sinds zijn afstuderen werkt hij drie dagen in de week als freelance journalist bij de KRO, terwijl hij de overige twee dagen in dienst is bij de Raad van Kerken Amsterdam als publiciteitsmedewerker.

"Eigenlijk ben ik de mediawereld toevallig ingerold. Desondanks ben ik heel goed terechtgekomen, want ik vind mijn dagelijkse bezigheden tot nu toe ontzettend leuk. Het is belangrijk om eens in een andere organisatie rond te lopen en met de werkdruk en het werkritme van, in dit geval, de media geconfronteerd te worden."

Radio 1

Al tijdens zijn studie was Jan Willem actief in de radiowereld. Hij is vrijwilliger geweest bij de lokale kerkelijke omroep van Amsterdam en hij liep stage bij de KRO. "Zo ben ik in de radiowereld terechtgekomen, dus helemaal toevallig was dat ook weer niet. De radio is het medium van de verbeelding; met woorden en geluiden wek

je dingen tot leven. Bij radiouitzendingen kun je als luisteraar nooit terugbladeren; alles moet in één keer te bevatten zijn. Dat is een duidelijk onderscheid met een boek of de krant." Jan Willem is afgestudeerd met

de scriptie 'De publieke functie van de kerk op Radio 1'. Daarin heeft hij onderzoek gedaan naar criteria voor kerkelijke items in nieuws- en actualiteitenuitzendingen, als ze een verantwoordte vervulling willen zijn van de publieke functie van de kerk. Voor zijn onderzoek koos hij de rubriek 'Kerk en samenleving' in het actualiteitenprogramma 'Hier en Nu' van de NCRV.

"Op een nieuws- en actualiteitenzender kun je niet met verkondigende programma's komen. Toch hoort ook de kerk daar thuis, omdat die wel degelijk relevant nieuws te bieden heeft en op maatschappelijk gebied echt wel een woordje te zeggen heeft."

Zijn het niet juist op Radio 1 de journalisten die bepalen welk (kerkelijk) item behandeld wordt?

"Gelukkig wel, zeg ik vaak, want als je het aan de kerken over zou moeten laten zou het helemaal niets worden. Je heb twee sporen op dit terrein. Naast de journalistieke kant heb je de kant van de geïnterviewde. De kerk moet met betrekking tot haar eigen publiciteit nadenken over het beeld dat ze van zichzelf wil scheppen: hoe wil je met media omgaan en waar moet je mee naar buiten komen? Journalisten kunnen nooit zelf alle ontwikkelingen bijhouden. Als je als kerk maatschappelijk relevante informatie hebt die op Radio 1 past dan moet je dat naar de media toesturen. Journalisten zijn echt wel geïnteresseerd. Kerkelijke berichtgeving heeft heus wel actualiteitswaarde; je moet het nieuws alleen zo vertalen dat het gehoord wordt. Vandaar dat je ook zelf moet selecteren naar welk medium je persberichten stuurt. Daar heb je een pr-medewerker voor nodig."

Raad van Kerken

"Dit pr-beleid is een nieuwe ontwikkeling. Veel mensen op de werkvloer willen hiermee aan de slag; ze weten alleen niet hoe. In mijn werk bij de

Raad van Kerken in Amsterdam kom ik dat heel vaak tegen. Overal zijn plaatselijke kerken bezig met communicatievragen, ze hebben alleen geen idee hoe ze die publiciteit vorm moeten geven. Landelijk is dat allemaal vrij goed geregeld. Plaatselijk is het behoorlijk achtergebleven. Dat is raar, zeker als je bedenkt dat de eerste bijzonder hoogleraar public relations in Nederland de theoloog Anne van der Meiden was. Zijn ideeën hebben plaatselijk geen weerklank gevonden."

"Bij de Raad van Kerken maak ik mensen ervan bewust dat veel van hun activiteiten een nieuwswaarde heeft voor de buitenwacht. Bijvoorbeeld een open brief over het openstellen van de winkels op zondag. Ik heb hier negen jaar gestudeerd, maar ik heb nooit geweten wat de Raad van Kerken Amsterdam precies doet. Daar moet verandering in komen. "Voordat je naar buiten kunt treden moet je eerst intern duidelijk hebben waar je voor wilt staan. Ik ben niet aangenomen om dat te formuleren. Ik denk daar wel aan mee, maar de Raad van Kerken moet zelf zijn visie voor de komende vijf jaar ontwikkelen; ik kan de mensen van de Raad daarin alleen maar adviseren. Ze moeten leren communiceren met de lidkerken en hun gemeentelieden. Ondertussen gaan de gewone dingen door, ik schrijf persberichten, leg contacten, richt cursussen op voor gemeenten en parochies. We kunnen een positie opbouwen waarin alle nieuwsmedia in Amsterdam weten waar de Raad van Kerken zich mee bezighoudt, daar ben ik van overtuigd!"

Beide kanten van de microfoon

Sinds juli 1993 is Jan Willem freelance journalist bij KRO radio. Hij maakt elke week het programma 'De Fascinatie' op Radio 5 en werkte mee aan 'Glas in Lood', dat op dezelfde zender wordt

Jan Willem van der Werf.

